

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΑ ΚΑΙ

Παρά τα εμπόδια, θετικά μηνύματα για τον ΣΥΡΙΖΑ

Το ΠΑΣΟΚ δεν έχει δυναμική, η Νέα Δημοκρατία καταρρέει και η αριστερά βρίσκεται σε κρίσιμο σταυροδρόμι. Ο Χριστόφορος Βερναρδάκης, από την VPRC, αναφέρεται στις δημοσκοπήσεις και στη φερεγγυότητά τους, στη δημοσκοπική έκκριση του ΣΥΡΙΖΑ του περασμένου χρόνου, αλλά και στη σημερινή του ει-

κόνα. Η πολιτική και κοινωνική του ταυτότητα, τα δικαιωματικά και περιβαλλοντικά του πλεονεκτήματα, αλλά και το ταξικό του έλλειμμα, καθορίζουν εν πολλοίς την πορεία του.

Τη συνέντευξη πήρε ο Πάνος Λάμπρου

Πολλές φορές κερμόμαστε από τα χείλη σας. Ο βομβαρδισμός των δημοσκοπήσεων επηρεάζει την τελική κρίση των πολιτών;

Προφανώς και όχι. Βεβαίως είναι μια χειρουργική πρακτική, η οποία όμως δεν έχει αποδειχθεί ότι παίζει κάποιο ουσιαστικό ρόλο.

Πόσο πρέπει να δίνουμε βάση Είναι γεγονός ότι στην Ελλάδα δεν είχαμε αποτυχίες, γενικά των δημοσκοπήσεων. Αλλά αυτό ήταν αποτέλεσμα ενός σταθερού πολιτικού και εκλογικού περιβάλλοντος. Δεν είχαμε ρευστότητα πολιτικών και κοινωνικών ταυτοτήτων. Τώρα που μιλούμε σε μια τέτοια φάση, θα κριθούν ξανά οι δημοσκοπήσεις. Σήμερα υπάρχει ρευστότητα επιλογών, κοινωνικών και πολιτισμικών ταυτοτήτων.

Την περίοδο με τις μεγάλες πυρκαγιές, λίγο πριν τις εθνικές εκλογές, είχατε πει ότι σε περιόδους φυσικών καταστροφών και μεγάλων κρίσεων αυτές που ωφελείται είναι η εκάστοτε κυβέρνηση, καθώς αυτή είναι που μπορεί να δώσει ορατές λύσεις. Με την οικονομική κρίση γιατί δεν ωφελείται η Νέα Δημοκρατία;

Και ποιος σου είπε ότι η Ν.Δ. δεν θα είχε ακόμη χαμηλότερα ποσοστά αν δεν υπήρχε η κρίση; Άρα δεν είναι δεδομένο ότι η κρίση δεν βοηθάει την κυβέρνηση. Όπως δεν φαίνεται ότι η κρίση βοηθάει το ΠΑΣΟΚ.

Ναι, αλλά οι τελευταίες δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι το ΠΑΣΟΚ είναι στα όρια της αυτοδυναμίας.

Το ΠΑΣΟΚ είχε 38% του εκλογικού υψώματος. Εκεί φαίνεται να νικείται και σήμερα. Δεν εμφανίζει ένα δυναμικό ρεύμα.

Δεν επιβεβαιώνεται, όμως, η κατάρρευση.

Ναι, αλλά επιβεβαιώνεται η κατάρρευση της Ν.Δ. Το ΠΑΣΟΚ δεν βγαίνει κερδοφόρο, αλλά ως προεξοφλείται στην κοινή γνώμη η νίκη του στις εκλογές, αλλά δεν φαίνεται να υπάρχει δυναμικό ρεύμα υπέρ του.

Επίσης, σε άλλες σου συνεν-

τεύξεις στην «Εποχή» είχατε πει ότι νέα κοινωνικά στρώματα, ή νέοι άνθρωποι σε ηλικία, δεν ταυτίζονται με τις κομματικές παραδόσεις, ότι λειτουργούν πιο απελευθερωμένα. Επιβεβαιώνεται σήμερα η βλέπουμε να ενισχύεται εκ νέου το φαινόμενο;

Τα δεδομένα δεν δείχνουν αναίμακτη τη δικαιοδοσία. Αντιθέτως, υπάρχει μεγάλη πίεση. Βεβαίως έχουν υπάρξει ορισμένες αλλαγές. Η βασικότερη αλλαγή, σε σχέση με ένα χρόνο πριν, είναι η καθίζηση της Νέας Δημοκρατίας. Ωστόσο, το άθροισμα των δύο κομμάτων θα είναι μειωμένο σε σχέση με τις εκλογές του 2007. Αυτό είναι βέβαιο σε κάθε περίπτωση. Θα παρατηρηθεί η γραμμική πτώση του δικαιοδοσιακού κατά 4-6 ποσοστιαίες μονάδες από εκλογή σε εκλογή από το 2004 και μετά. Αυτό δεν αναστρέφεται. Θα έχουμε ένα δικαιοδοσιακό της τάξης του 75%. Είχαμε ένα 80% στις εκλογές του 2007 και θα έχουμε...

Αφού τις ευρωεκλογές ή τις εθνικές;

Τις εθνικές εκλογές. Στις ευρωεκλογές θα έχουμε αποσιτισμένη των δύο μεγάλων κομμάτων. Η δομική κρίση του δικαιοδοσιακού είναι δεδομένη. Αυτό που έχει αλλάξει είναι η μορφή με την οποία εκφράζεται. Την κατάρρευση της Ν.Δ. δεν την είχαμε πριν. Έχουμε μια σχετική αναίμακτη του ΠΑΣΟΚ από την άποψη ότι το προηγούμενο διάστημα κατέρρεε.

Η δημοσκοπική πτώση του ΣΥΡΙΖΑ

Η αριστερά, ιδιαίτερα ο ΣΥΡΙΖΑ τον Ιούνιο του 2008 κατέγραφε πολύ υψηλά δημοσκοπικά ποσοστά.

Ήταν μια ειδική εποχή. Τότε κατέγραφε ποσοστά της τάξης του 16%-17%, κάποιες έρευνες του έδαν και 18%. Τα δημοσκοπικά αυτά ποσοστά είχαν έντονο το στοιχείο της αναγκαιότητας. Τον Μάρτιο του 2008 υπήρξαν έρευνες που έβγαζαν τον ΣΥΡΙΖΑ πρώτο κόμμα. Τι συνέβαινε τότε; Είχαμε το νομοσχέδιο για το ασφαλιστικό, τη μεγάλη κρίση του ΠΑΣΟΚ και είχαμε

την εκλογή Τσίπρα στο συνέδριο του Συνασπισμού. Είχαμε τρία γεγονότα τα οποία ταυτόχρονα συμβάλλανε σε μια δημοσκοπική έκρηξη. Τότε δημιουργήθηκε η αίσθηση ότι η κρίση του δικαιοδοσιακού θα εκφραζόταν όχι με πολλαπλότητα ψήφων, αλλά θα συγκεντρωνόταν σε υψηλό βαθμό στον ΣΥΡΙΖΑ. Από τότε μέχρι σήμερα έχουμε, πράγματι, ένα διαφορετικό τοπίο, αλλά αυτό το τοπίο δεν είναι καταστροφικό. Το 16% του ΣΥΡΙΖΑ ήταν δημοσκοπικό φαινόμενο. Ωστόσο, εμφανίζονταν ένα σπλάις πηρήνης που κλημάτων περίπου στο 10% με 12%. Εκεί, νομίζω, ότι βρίσκεται και σήμερα. Είναι αυτό που μπορεί να ελπίσει βίσημα ο ΣΥΡΙΖΑ ότι θα συγκεντρωθεί στις ευρωεκλογές.

Οι περισσότερες δημοσκοπήσεις δίνουν στον ΣΥΡΙΖΑ, έστω και ορισκό, μεγαλύτερο ποσοστό στις ευρωεκλογές, απ' ό,τι στο ΚΚΕ. Ενώ στις εθνικές το αντίστροφο.

Δεν το πιστεύω ότι μπορεί να εμφανιστεί από Νομίζω ότι είναι ότι σε μια περίοδο που πολλά

από τα στοιχεία των δημοσκοπήσεων θα αμφισβητηθούν. Έχει να κάνει με τα μεθοδολογικά εργαλεία, αλλά και με την μεγάλη πολιτισμική και κοινωνική κινητικότητα που υπάρχει και θα εκφραστεί και στις εκλογές. Βέβαια, μένει να αποδειχθεί.

Λες ότι ο ΣΥΡΙΖΑ λογικά θα είναι πάνω από το ΚΚΕ;

Στις ευρωεκλογές, πιθανότατα, θα είναι πάνω από το ΚΚΕ. Στον ΣΥΡΙΖΑ υπάρχει μια μεγάλη ρευστότητα που έχει να κάνει με τις εσωτερικές του διεργασίες. Εντούτοις, η δυναμική του λειοθυλάκι θα είναι πάνω από το ΚΚΕ. Για τις εθνικές το ΚΚΕ κατάφερε να αντιστρέψει αυτή τη σχέση, έστω και ελάχιστα, αλλά δεν είναι καθόλου σίγουρος ότι θα παραμείνει αυτή η τάση και μετά από μερικούς μήνες. Ωστόσο εξαρτάται και από το πώς θα πολιτευτεί κανείς.

Οι δικές σου έρευνες τι δείχνουν; Ποια είναι η τάση;

Στις εθνικές εκλογές ο ΣΥΡΙΖΑ κλημάτων γύρω στο 8%, με ένα σπλάις πηρήνης στο 7,5% και δυναμικά μπορεί να φτάσει

πάνω από 10% με πιθανότερο να αγγίξει αυτό το ποσοστό στις ευρωεκλογές. Όλα αυτά, όμως, θα εξαρτηθούν από πολλούς παράγοντες.

Ο Αλέξης Τσίπρας σε συνέντευξή του στην «Εποχή» είπε ότι σύμφωνα με έρευνες ο ΣΥΡΙΖΑ έχει πολύ υψηλά ποσοστά στη νεολαία, αλλά πολύ χαμηλά στους άνω των 65. Είναι έτσι;

Ισχύει. Δεν θα μιλήσω με ποσοστά, αλλά είναι σαφές ότι ο ΣΥΡΙΖΑ απευθύνεται στο νέο εκλογικό σώμα και όχι μόνο με την ηλικιακή του διάταξη, αλλά και με την ιδεολογικο-πολιτική του συγκρότηση.

Άλλο το 8%, άλλο το 16%

Η δύναμη του ΣΥΡΙΖΑ είναι ότι ακαντά με σχετική σαφήνεια στις διαφορετικές τομές της ελληνικής κοινωνίας, ότι έχει ταυτότητα ορατή και άρα απευθύνεται στα διανομοειδή και μεσοποσοτικότερα τμήματα; Τι προκύπτει από τα ποσοτικά στοιχεία των ερευνών;

Πράγματι, ο ΣΥΡΙΖΑ σταδιακά δημιουργεί ταυτότητα μέσα στην ελληνική κοινωνία και άρα και στο εκλογικό σώμα. Για πρώτη φορά έχει δημιουργηθεί ταυτότητα, αρκετά οξυδατωμένη και πολύ δομημένη. Για πρώτη φορά ο χώρος της μετεξέλιξης της ανανεωτικής αριστεράς, με τις συμμαχίες του βεβαίως, έχει αποκτήσει μια ορατή συνεκτική ταυτότητα. Πρέπει να πούμε ότι είναι διαφορετικό το σώμα του 7% ή του 8%, απ' ό,τι του 16%. Το πρώτο συγκροτεί μια ταυτότητα τριτοκομματική, εξισορροπημένη, συλλογική. Το δεύτερο απαιτεί από τον ΣΥΡΙΖΑ και λύσεις διακυβέρνησης με ένα προσδοκώμενο βέβαιο χαρακτήρα. Είναι διαφορετικές οι ανάγκες του 8% και διαφορετικές οι ανάγκες του 16%. Πάνω σε αυτό το χάσμα ο ΣΥΡΙΖΑ δεν απάντησε ή δεν μπόρεσε να απαντήσει με μια γραμμική ηγεμονία.

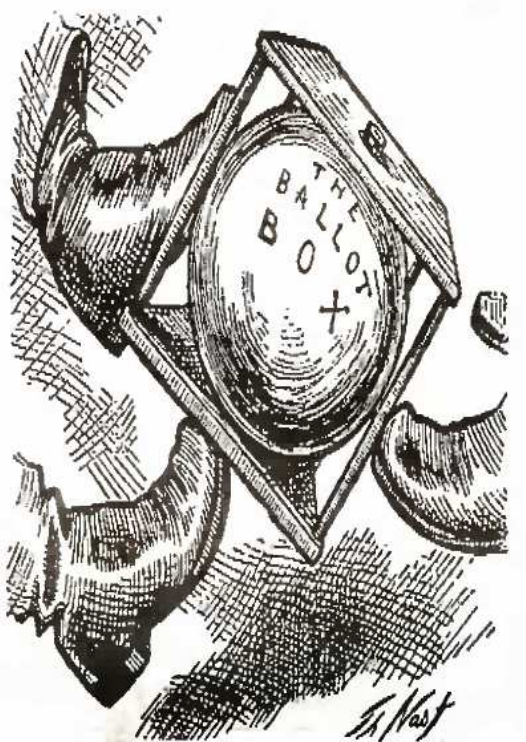
Θα μπορούσε;

Υπό τις σημερινές συνθήκες όχι. Όμως, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν πρέπει να το κάνει στην πορεία.

Επί, ως πολιτικός επιτιμημονας, αλλά και ως άνθρωπος του χώρου, τι θα πρότεινες; Τι πρέπει να κάνει ο ΣΥΡΙΖΑ; Πού απευθύνεται ο ΣΥΡΙΖΑ;

Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ένα κοινωνικό και πολιτικό πρόγραμμα, το οποίο πρέπει να πάει βήμα βήμα. Δεν μπορεί να κάνει άλματα. Πρέπει να κατοχυρώσει ένα εκλογικό ακροατήριο, να στηριχτεί σε αυτή τη συλλογικότητα, στη κοινωνικά κινημένα και να φτιάχνει μαζί τους μια σχέση δομημένης εκπροσώπησης. Κατά συνέπεια, πρέπει να απευθύνεται στα νέα μιστικά στρώματα, σε όλες τις νέες κοινωνικές κατηγορίες, που έχουν προκύψει από την αναδιάρθρωση του καταταξιακού συστήματος και που σήμερα ασφυκτούν σε ένα πολιτικό σύστημα, το οποίο δεν έχει να τους παράσχει ούτε στο επίπεδο των κοινωνικών υπηρεσιών του κράτους, ούτε στο επίπεδο του

“ Τα πράγματα είναι απλά. Αν εσύ τα παρουσιάζεις σύνθετα, τότε πολύ εύκολα μπορεί να βρεθείς εκτός κινήτρας. Τα αιτήματα είναι άμεσα και πραγματικά. Δεν μπορείς να απαντάς ούτε με γενικού τύπου καταγγελίες, ούτε με αμφίσημες αναφορές. Δεν υπάρχει ναι μεν αλλά. Όπου ακούς τη φράση «αυτό είναι ένα πρόβλημα σύνθετο που πρέπει να αναλύσουμε», αυτό σημαίνει ότι δεν έχεις καθαρή στόχευση.

ΣΥΜΒΟΥΛΟ ΤΗΣ VPRC **ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗ**

Δικομματισμού θα επιβεβαιωθεί

ασφαλιστικό, ούτε στο ελίπεδο της ατομικής τους ευημερίας. Εκεί υπάρχει ένα τεράστιο κενό πολιτικής εκπροσώπησης. Και εκεί δεν θα κριθεί μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και η διακυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αν υποθέσουμε ότι θα κερδίσει τις εκλογές. Άρα, ο ΣΥΡΙΖΑ με όρους πολιτικούς, κοινωνικούς, κληματατικούς, πρέπει να σταθεροποιήσει την πολιτική εκπροσώπηση αυτού του

του αυτοπροδιορισμού είναι κρίσιμο, ήταν δεδομένο ότι θα έκανε και «αριστερά» λάθη. Ήταν σαφές. Τι μας λείπει ο Δεκέμβρης; Μας λείπει ο ΣΥΡΙΖΑ - και σιωπά - δεν γυρνάει την πλάτη στο κίνημα και αυτό το πληρώνει από τον πόλεμο που του έγινε από τις δυνάμεις του συνταγματικού τόξου. Αλλά από την άλλη μεριά είναι βέβαιο ότι δεν μπορείς να κάνεις πολιτική

δίκιο. Πρέπει να πει ότι μια και μου λέτε ότι χαιδεύω τα αυτιά των κοκκουλοφόρων να σας πω ότι οι κοκκουλοφόροι είναι μια πραγματικότητα, ότι οι συνθήκες βίας οξύνονται από τις κοινωνικές ανισότητες και ότι αν δεν θέλετε να έχετε αυτά τα προβλήματα πρέπει να πάτε σε άλλο μοντέλο κοινωνίας, που ιεραρχεί πρώτα τις ανάγκες της. Αυτό έλειψε εκείνη τη στιγμή.

Αθήνα ή παλαιότερα για τις παραλίες συμβάλουν στη συγκρότηση της ταυτότητας.

Και που δεν έχει;
Στον σκληρό ταξικό πυρήνα και μάλιστα σε συνθήκες οικονομικής κρίσης. Εκεί θέλει πολλή δουλειά.

Αυτό το έλλειμμα καταγράφεται στις έρευνες; Φαίνεται στις φεωχογειτονίες;

Σαφέστατα. Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ένα κόμμα, το οποίο δημιουργεί ταυτότητα σε μεταύλιστικές ανάγκες, αλλά σε συνθήκες οικονομικής κρίσης είναι πολύ σοβαρό να δημιουργεί ταυτότητα και στις υλικές ανάγκες, στις υλικές αναθέσεις. Και πώς αυτό θα το κάνει και πρόταγμα διακυβέρνησης. Και αυτή την αντίφαση ταυτοτήτων δεν την έχει μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ για τον εαυτό του, την έχουν και οι άλλοι για τον ΣΥΡΙΖΑ. Δεν είναι τυχαίο ότι την ίδια ώρα που τον καλούν να συμμετάσχει σε κυβερνήσεις συνεργασίας, την ίδια ώρα απονομοποιείται και πετάγεται εκτός πολιτικού συστήματος, ως αχρηστος των κοκκουλοφόρων. Συνεπώς ο ΣΥΡΙΖΑ χρειάζεται να απαντήσει στην κρίση με όρους κοινωνικών αναγκών και με όρους απλών και κατανοητών αιτημάτων.

Τα πράγματα είναι απλά. Αν εσύ τα παρουσιάζεις σύνθετα, τότε πολύ εύκολα μπορεί να βρεθείς εκτός κινήτρας. Τα αιτή-

“ Ο ΣΥΡΙΖΑ είναι ένα κόμμα, το οποίο δημιουργεί ταυτότητα σε μεταύλιστικές ανάγκες, αλλά σε συνθήκες οικονομικής κρίσης είναι πολύ σοβαρό να δημιουργεί ταυτότητα και στις υλικές ανάγκες, στις υλικές αντιθέσεις. Και πώς αυτό θα το κάνεις και πρόταγμα διακυβέρνησης.

ματα είναι άμεσα και πραγματικά. Δεν μπορεί να απαντάς ούτε με γενικού τύπου καταγγελίες ούτε με αμφοίσημες αναφορές. Δεν υπάρχει «να μην αλλά». Όπου ακούς τη φρόση αυτό είναι ένα πρόβλημα σύνθετο που πρέπει να το αναλύσουμε, αυτό σημαίνει ότι δεν έχεις καθαρή στόχευση.

Η Ευρώπη δεν είναι ένα σύνθετο ζήτημα;

Τι σημαίνει είμαι στην Ευρώπη ή δεν είμαι στην Ευρώπη; Εδώ έχεις ευρωπαϊκές πολιτικές και πρέπει να απαντήσεις σε αυτές. Αυτή η συζήτηση που γίνεται για το να ή όχι στην Ευρώπη δεν έχει κανένα νόημα. Είναι μια συζήτηση της δεκαετίας τους '70. Τι πεί να πει είμαι υπέρ ή κατά της Ευρώπης; Είναι σαν να λες ότι είμαι υπέρ ή κατά του ελληνικού κράτους. Το ζήτημα είναι να τοποθετηθείς για τις πολιτικές που εφαρμόζονται. Το δικαίωμά είναι να φύγουμε από τις κλειδωμένες νεοφιλελεύθερες πολιτικές. Αν αυτό είναι αντιευρωπαϊσμός, να είμαστε αντιευρωπαϊστές. Αν είναι φιλοευρωπαϊσμός, με την έννοια ότι θέλουμε μια άλλη Ευρώπη, να, είμαστε φιλοευρωπαϊστές. Αλλά αυτή είναι μια ιδεολογική συζήτηση. Τα ζητήματα, όμως, είναι συγκεκριμένα. Όταν η Ευρώπη δεν λέει ούτε αυτό που λέει ο Ομπάμα στην Αμερική, για ποιο πράγμα να συζητήσουμε;

“ **Στις εθνικές εκλογές ο ΣΥΡΙΖΑ κυμαίνεται γύρω στο 8%, με ένα σκληρό πυρήνα στο 7,5% και δυνητικά μπορεί να φτάσει πάνω από 10% με πιθανότερο να αγγίξει αυτό το ποσοστό στις ευρωεκλογές.**

μήματος και μετά βήμα βήμα να δει πώς θα ανταποκριθεί σε μια παραπέρα στρατηγική διεύρυνσης της εκλογικής του επιρροής.

Ο Δεκέμβρης συνέβαλε στη δημιουργία αυτής της ταυτότητας;

Να πω ότι η ταυτότητα της ανανεωτικής αριστεράς ήταν μη ταυτότητα. Ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και ο Συνασπισμός, έχουν διαμορφώσει μια άλλη εικόνα. Έχουν αλλάξει τα πράγματα. Μια νέα γενιά έχει έρθει στο προσκήνιο. Από την στιγμή που ο χώρος αυτός αντελήφθη ότι το ζήτημα

λέγοντας ότι η εξέγερση του Δεκέμβρη έχει κοινωνικές αιτίες. Είναι μια αυτονόητη παρατήρηση, ειδικά για τους αριστερούς. Η πολιτική του εκπροσώπησης πρέπει να κάνει ένα βήμα παραπέρα.

Η απάντηση είναι ότι αν δεν θέλετε να υπάρξει βία πρέπει να γίνουν πέντε πράγματα. Πρέπει να υπάρξει αναδιανομή του εισοδήματος, να υπάρξει μια άλλη πολιτική απέναντι στις τράπεζες, μια άλλη πολιτική κοινωνικής συνοχής κ.λπ. Δεν φτάνει να πεις έχει δίκιο η νεολαία. Προφανώς έχει

Η ταυτότητα του ΣΥΡΙΖΑ

Η ταυτότητα είναι αυτό που αντιλαμβάνεται ο πολίτης. Γίνεται ένα γεγονός και χοντρά χοντρά ο πολίτης καταλαβαίνει ποια είναι η άποψη του ΣΥΡΙΖΑ ή του ΚΚΕ. Μπορείς να μου πεις δύο - τρία παραδείγματα της ταυτότητας του ΣΥΡΙΖΑ;

Ναι, ας πούμε για τη δημόσια δωρεάν παιδεία. Είναι αυτονόητο για τον ΣΥΡΙΖΑ. Επίσης ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είναι υπέρ των δικαιωμάτων των μειονοτήτων. Και αυτό γίνεται αντιληπτό στον πολίτη. Για παράδειγμα η δουλειά που γίνεται για τα δικαιώματα των κρατούμενων αχρίζει και έχει ένα στίγμα στον ευρύτερο χώρο. Η δουλειά που έγινε για την Κούνεβα είναι ορατή. Επίσης, έχει μια ταυτότητα περιβαλλοντική. Το γεγονός ότι έρχεται σε σύγκρουση με μεγαλοσυμφέροντα δίνει ένα στίγμα. Οι κινητοποιήσεις για τα πάρκα στην

